

Péče o umírající

Umírajícím je označován člověk, který je nevyлéčitelně nemocný a jehož nemoc postupně vede k jeho smrti. Obvyklým časovým horizontem jsou týdny, které má člověk před sebou. Tento časový horizont se často nedá odhadnout přesně, protože může dojít k výrazným změnám, a to jak v pozitivním, tak negativním smyslu. Odhadovaná zbývající délka života může být správnou léčbou a spoluprací výrazně prodloužena, a to třeba o měsíce, anebo může nemocný kdykoliv zemřít na různé komplikace (např. plicní embolii, infarkt myokardu apod.). Umírání je stav, kdy dochází v organismu člověka k nevratnému selhávání oběhové soustavy, dýchání a metabolismu. Jedná se o konečnou fázi lidského života, ke které může dojít náhle, nebo očekávaně po prožitém životě či jako závěr pokročilé choroby.

Lidé mají obavy, že nelze doma poskytnout umírajícímu dostatečnou péči, že vše potřebné nezvládnou. S podporou profesionálů je možné zvládnout i náročnou péči a dopřát mu tak prožít poslední chvíle v domácím prostředí v blízkosti lidí, které má rád. Na rodinu jsou při takové péči kladeny největší nároky. Rodina však musí mít pro péči vhodné podmínky a musí se umět o blízkého postarat. Proto je velmi důležité, aby pečující rodina byla plně seznámena s konkrétní péčí a komplikacemi, které mohou nastat. S péčí vám může pomoci tzv. „Domácí hospicová péče“. Lékaři a sestry navštěvují pacienta doma podle potřeby a zdravotního stavu. Někdy každý den, někdy jednou týdně nebo i několikrát denně. Nemocný tak nemusí ani při vážnějším zhoršení zdravotního stavu být převážen do nemocnice. Domácí hospicová péče je hrazena ze zdravotního pojištění, klient se podílí na úhradě za péči určitou částkou, podle pravidel jednotlivých zařízení.

Při upokořování všech potřeb se veškerá péči vždy plně přizpůsobuje aktuálnímu stavu nemocného. Ke konci života biologické potřeby ustupují do pozadí a nemocný přestává jíst a pít. Nenuťte ho do jídla a pití, zbytečně zatěžujete organismus. Péči v tomto období zaměřte hlavně na tišení bolestí. Pro umírajícího člověka je nejdůležitější nebýt sám, být obklopen svou rodinou a blízkými lidmi a být bez bolesti.

Postup při úmrtí doma

Jestliže se rozhodnete pečovat o nevléčitelně nemocného doma, musíte být seznámeni s postupem při úmrtí nemocného. Informace by vám měl podat ošetřující lékař. Postup při úmrtí pacienta se řídí zákonem č. 372/2011 Sb.

To, že nemocný zemřel poznáte podle těchto fyzických kritérií:

- nemocný nereaguje na silné podněty (štipnutí, zmáčknutí nehtového lůžka)
- očividně nedýchá
- není hmatný pulz na krčních tepnách
- zornice oka jsou široké a nereagují na světlo (oči někdy nejdou zavřít)

Pokud zjistíte výše uvedená kritéria, zavolejte jeho obvodního lékaře (všeobecný praktický lékař, u kterého je nemocný registrován). Jestliže nemocný zemřel mimo pracovní dobu lékaře, volejte dispečink Rychlé záchranné služby (tel. číslo 155), kde je důležité oznámit, že se jedná o „očekávané úmrtí“. Před příjezdem lékaře připravte občanský průkaz nemocného, kartičku pojištěnce, lékařské zprávy, ev. rodný a oddací list. Po odjezdu lékaře kontaktujte pohřební službu. Její pracovníci vám poskytnou informace o dalším postupu. Pokud je to možné, mějte pro tento případ v dosahu někoho z blízkých nebo známých, abyste v těchto nejtěžších chvílích nebyli na všechno sami.

Další užitečné rady najdete na:

www.hospice.cz

www.asociacehospicu.cz

www.umirani.cz

